

Prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry 27.3.2015

K nasledujúcej *ukážke* sa vzťahujú úlohy 1 – 5.

Ukážka 1

<i>Ked' pavúk svoje siete dotká a jeseň zbiera listie na pieseň ty mizneš v dial'ke ako bodka a najstudenší vietor vanie sem Ked' pavúk svoje siete dotká ja nevládzem ťa naspäť zavolať a clivota je nekonečne krotká a slnko nevládze už hriať</i>	<i>Ked' pavúk svoje siete dotká a jeseň má už pieseň v rukáve tu na stene len tvoja fotka pripomína to leto prchavé Ked' pavúk svoje siete dotká tak trocha sa vždy naspäť zadívam a tvoja malá čierna fotka už možno nie je pravdivá</i>
--	---

(K. Peteraj: *V slepých uličkách*)

1. Uvedenú ukážku možno zaradiť k

- A) lyrike
- B) lyrizovanej próze
- C) ľudovej slovesnosti
- D) epike

2. Hlavnou myšlienkou ukážky je

- A) smútok za končiacou sa láskou.
- B) smútok za končiacim sa životom.
- C) smutný život pavúkov v jeseni.
- D) jesenné počasie v slepých uličkách.

3. Ktoré umelecké prostriedky sa vyskytujú v 3. strofe?

- A) metafora a epiteton
- B) metonymia a epiteton
- C) metafora a prirovnanie
- D) epiteton a zdobenina

4. V ktorej z možností je správne vysvetlený význam slova prchavé z 3. strofy?

- A) rýchlo sa blížiace
- B) nevel'mi daždivé
- C) veľmi premenlivé
- D) krátko trvajúce

5. V ktorej z možností je správne určený vid slovies *dotká, mizneš, pripomína*?

- A) nedokonavý, dokonavý, dokonavý
- B) dokonavý, dokonavý, nedokonavý
- C) dokonavý, nedokonavý, nedokonavý
- D) nedokonavý, nedokonavý, dokonavý

6. V ktorej z možností je správne určená nasledujúca veta?

Z hľadiska grafitu – druhu adrenalínovej zábavy – sa však takto stráca isté čaro.

- A) jednoduchá veta s nevyjadreným podmetom
- B) jednoduchá rozvitá veta s prístavkom
- C) jednoduché priraďovacie súvetie
- D) jednoduché podrad'ovacie súvetie

7. V ktorej z možností sa vyskytujú iba vystupňované prídavné mená?

- A) prepracovanejšie, komplikovanejšie, väčšinou
- B) prepracovanejšie, viacero podôb, viac farebné
- C) viac odlišit', nemalé, prepracovanejšie
- D) komplikovanejšie, viac farebné, novšie

8. Ktorý slovný druh sa nenachádza ani v jednej z nasledujúcich viet?

Lietadlo bezpečne pristálo na letisku. Hurá! A priatelia nás naozaj navštívia.

- A) častica
- B) príslovka
- C) spojka
- D) citoslovce

9. V ktorej z možností sú správne doplnené chýbajúce hlásky nasledujúceho textu?

Mama mala vždy chuť do života, preto sa jej páčil _ážov _lán. Ich pesničky jej vždy dodali veľký _lán do života. A tak i ona patrila k _lánovcom a _ážovcom.

- A) R, E, e, E, R
- B) R, e, E, e, r
- C) r, e, e, E, R
- D) R, E, e, e, r

10. V príbehu o krabovi a jeho matke sa vety poprehadzovali. Ktorou vetou Ezop začal a ktorou skončil túto bájku?

1. „Budem, mama, ak mi ukážeš ako,“ odvetil jej syn.

2. „Bola by som rada, keby si chodil rovno,“ povedala mama. „Vyzeralo by to krajšie.“

3. Raz ráno si všimla, že jej malý krab beží po morskom dne bokom, tak ako všetky kraby.

4. Matka bola na svojho syna veľmi pyšná, no ustavične ho nabádala, aby bol lepší.

5. Nemali by sme kritizovať ľudí za to, za čo nemôžu.

6. Krab žil so svojou matkou na dne mora.

7. Mama krabka to skúsila, no zistila, že inak ako bokom chodiť nevie.

A)3.; 4.

B) 6.; 5.

C) 5.; 4.

D) 6.; 7.

11. Akým literárnym žánrom je nasledovná ukážka?

Inteligencia je schopnosť zahryznúť si do jazyka skôr, ako mozgu napadne hlúpa myšlienka.

- A) anekdota
- B) aforizmus
- C) porekadlo
- D) príslovie

12. Ktoré dva rýmy použil Milan Rúfus v básni Kratučský rozhovor?

„Povedz mi, čo je báseň. Poďakovanie za sen?“

„Neklad' mi takto otázku.

Báseň je vďačnosť za lásku.

Poďakovanie túžbe.

A Bytiu, chlapče môj.

To u neho je v službe.“

(To nech je život tvoj.)

- A) striedavý a obkročný
- B) združený a obkročný
- C) združený a striedavý
- D) obkročný a striedavý

13. Koľko zložených slov je v nasledovných vetách?

Dlhoprstý, Rýchlonohý a Bystrozraký boli bratia. Jeden bol drevorubač, druhý zverolekár a tretí vynikajúci románopisec. Krátkodobo sa živili rybolovom, ale najradšej písali cestopisy.

- A) 7
- B) 8
- C) 9
- D) 10

14. Ak by ste mali z uvedených viet zostaviť zmysluplný príbeh, ktoré dve vety by ste museli vynechať?

1. Darmo ho volali: „Pod! Pod!“

2. A žiadali: „Hod! Hod!“

3. Krutohlávok nechcel ísť pomáhať, keď zjari vtáčatka čistili studničky.

4. A slovo nedodržali.

5. Vtáčatá sa dohovorili, že lenivého krutohlávka za trest k studničke viac nepustia.

6. Len sa im prizeral a krútil hlavou.

7. Od tých čias krutohlávka trápi smäd a on darmo volá: „Piť! Piť!“

- A) 3. a 4.
- B) 1. a 2.
- C) 2. a 4.
- D) 5. a 6.

15. Ktorá ľudová múdrosť nás upozorňuje na to, že sa netreba predčasne radovať?

- A) Tak dlho sa chodí s džbánom po vodu, kým sa nerozbije.
- B) Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.
- C) Vrana k vrane sadá, rovný rovného si hľadá.
- D) Ešte vlka nezabili, už na jeho kožu pili.

16. Predpoveď počasia

Polojasno až oblačno a ojedinele snehové prehánky. Na severe zamračené a miestami sneženie. Najvyššia denná teplota 2 až 6 °C, na severe okolo -1 °C. Teplota na horách vo výške 1500 m okolo -9 °C. Severozápadný až severný vietor 5 až 10 m/s neskôr zoslabne.

Z uvedeného textu vyplýva, že

- A) vietor bude stále intenzívnejší.
- B) na väčšine územia bude snežiť.
- C) na západe bude stále zamračené so silným snežením.
- D) v horských oblastiach budú teploty pod bodom mrazu.

17. V ktorej vete je tvar vymedzovacieho záměna uvedený správně?

- A) Deti program pripravili sami. C) V triede sedeli chlapci sami.
B) Dievčatá tam zostali úplne samé. D) Samí od seba sa pridali aj chlapci.

18. Čo je beletria?

- A) krátka humorná poviedka
B) odborná literatúra
C) umelecká literatúra
D) krátka satirická báseň

19. Ktorý vzor podstatných mien sa nevyskytuje v nasledujúcej vete?

Floriánove šaty boli ukryté v drevenej truhlici s erbom vpredu.

- A) žena B) dub C) chlap D) ulica

20. Pre ktorý literárny žánér je charakteristická nasledujúca veta?

„Byť silný je vždy viac ako byť dobrý – dobrý sa neuchráni, v prírode vždy vyhráva ten silnejší.“

- A) báj B) bájka C) balada D) rozprávka

21. V ktorej z možností je podčiarknuté synonymum k neohybnému slovnému druhu z nasledujúcej vety?

- A) Ráno som netrpezlivo čakala pod lipou len na teba.
B) Večer som nervózna čakala pod lipou len na teba.
C) Večer som netrpezlivo čakala pred lipou len na teba.
D) Večer som netrpezlivo čakala pod lipou iba na teba.

22. V ktorej z viet sa nachádza rozvitý predmet?

- A) Nemeckým turistom sa naše mesto páčilo.
B) Počas raného detstva sa každý z nás hrával s hračkami.
C) Pravidelne a cieľavedome si upevňujeme zdravie.
D) Pre lekárov je najvzácnejšou tekutinou krv.

23. V ktorej z viet je chyba v interpunkcii?

- A) Sme priatelia a preto sa navštevujeme. C) Opravár musel prísť aj včera aj dnes.
B) Rástol naďalej s'á jedľa v strede lesa. D) Prišla sestra, ktorá u nás dlho nebola.

24. Ktorý z literárnych pojmov nesúvisí s drámou?

- A) dialogická forma C) filmový scenár
B) audiovizuálne umenie D) autorská reč

25. Nie som pekná. Uvedená veta je

- A) jednoduchá holá, jednočlenná C) jednoduchá rozvitá, jednočlenná
B) jednoduchá holá, dvojčlenná D) jednoduchá rozvitá, dvojčlenná